

ԲՄԿ ՊՈՒՀ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՍԼԱՎՈՆԱԿԱՆ) ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հաստատում եմ՝

Իրավունքի ինստիտուտի տնօրեն՝

Մ.Ա. Քալաշյան

№ 1(6) «18» ապրիլի 2025 թ.

ՌՈՒՆԹԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
ИНСТИТУТ ПРАВА

ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՊՐԱԿՏԻԿԱՅԻ ԾՐԱԳԻՐ

Բակալավրի կրթական ծրագիր՝ 042101.01.6 Իրավագիտություն

Դասիչ մասնագիտություն՝ 042101.00.6 Իրավագիտություն

Ուսուցման ձև

(Հեռակա)

I Ընդհանուր դրույթներ

Ուսումնական պրակտիկան հանդիսանում է բակալավրի կրթական ծրագրի բակալավրի աստիճանի հավակնորդների պատրաստման հիմնական կրթական ծրագրի պարտադիր բաժին (բաղկացուցիչ մասը):

Ուսումնական պրակտիկայի նպատակն է ամրապնդել և խորացնել ուսումնառության ընթացքում ուսանողի ձեռք բերած տեսական գիտելիքներն ու նպաստել մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորմանը:

Արտադրական պրակտիկան ընդգրկված է "Գիտահետազոտական" բլոկում:

Ուսումնական պրակտիկայի խնդիրները ու նպատակները՝

Ուսումնական պրակտիկան ուղղված է ուսանողին հետագա ինքնուրույն մասնագիտական գործունեության պատրաստմանը, ներառյալ իրավական նորմերի կիրառման և տարբեր իրավական իրավիճակների լուծման գործնական հմտությունների ձևավորումը:

Ուսումնական պրակտիկայի խնդիրներն են՝

- տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու գործընթացն արդյունավետ կազմակերպելու համար անհրաժեշտ հմտությունների և կարողությունների ձևավորում.
- տեսական գիտելիքների ինքնուրույն կիրառում մասնագիտական գործունեության գործընթացում;
- մասնագիտական գործունեության մեջ նորմատիվ իրավական ակտերի գրագետ կիրառման հմտությունների խորացում.
- իրավիճակի ճիշտ իրավական գնահատման հմտությունների խորացում.
- իրավական նորմի գրագետ մեկնաբանման հմտությունների խորացում.
- վերլուծական գործունեության մասնագիտական հմտությունների զարգացում.

II Ուսումնական պրակտիկայի ընթացքում ձևավորվող որոլտային որակավորումները

Բակալավրի կրթական ծրագրի ուսանողների պրակտիկայի

արդյունքում պետք է ձևավորվեն հետևյալ որոշտային որակավորումները՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության «Իրավագիտություն» որակավորումների ոլորտային շրջանակի բնութագրերի (Բակալավրի կրթական մակարդակ), հաստատված ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի հաստատելու մասին 2021 թվականի նոյեմբերի 30 թիվ 50-Լ հրամանի:

Իրավագիտության բակալավրի աստիճանի հավակնորդը արտադրական պրակտիկայի ավարտին պետք է տիրապետի հետևյալ գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների՝

1) Իրավական համակարգի կառուցվածքի և գործառույթների, դրա և՛ քաղաքական ու տնտեսական համակարգերի փոխազդեցության, և՛ մարդու իրավունքների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիք.

2) Իրավունքի ընկալման հիմնական հայեցակարգերի, իրավաստեղծման, իրավաբանական տեխնիկայի և տեսությունների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիք.

3) Իրավակիրառման (մասնավորապես՝ իրավաբանական փաստերի վերլուծության, իրավաբանական որակման, իրավական նորմերի և պայմանագրերի մեկնաբանման), իրավական կոլիզիաները լուծելու կանոնների և տեսությունների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիք.

4) Մասնագիտական գործառույթների իրականացման համար անհրաժեշտ հարակից ոլորտների, ինչպես նաև՝ մասնագիտական բարեվարքության (էթիկայի) կանոնների և կոռուպցիային հակազդման վերաբերյալ գիտելիք.

5) Կարող է կիրառել մասնագիտական գիտելիքներն առավել հաճախ հանդիպող իրավական խնդիրների լուծման համար.

6) Կարող է ինքնուրույն կազմել և մշակել իրավական փաստաթղթեր, տալ իրավաբանական եզրակացություններ, տրամադրել իրավաբանական խորհրդատվություն.

7) Կարող է իրավունքի մեկնաբանման կանոնների կիրառմամբ պարզաբանել իրավական նորմերը և պայմանագրերը.

8) Կարող է օրինական մեթոդներով որոնել և գտնել վերաբերելի դատական և իրավական այլ ակտեր կամ այլ տեղեկություններ, օգտագործել դրանք մասնագիտական ոլորտում խնդրի լուծման համար, ինչպես նաև՝ հետևել իրավական ակտերի փոփոխություններին.

9) Կարող է վերհանել իրավական խնդիրը, տարբերակել գործի լուծման համար էական փաստերը, որոշել կիրառելի իրավական նորմը և կիրառել փաստերի նկատմամբ, եզրահանգում անել գործի լուծման

վերաբերյալ;

10) Կարող է արագ կողմնորոշվել իրավական խնդիրներ (այդ թվում՝ անկանխատեսելի) լուծելիս և դրանց վերաբերյալ ներկայացնել իր փաստարկված դիրքորոշումը, այդ թվում՝ առաջ քաշելով հակափաստարկներ.

11) Կարող է մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը ներկայացնել, բացատրել, ինչպես նաև՝ ստանալ իրավագիտության ոլորտին առնչվող տեղեկատվություն, գաղափարներ, փաստարկներ, խնդիրներ և լուծումներ.

12) Կարող է մասնագիտական խնդիրները բացահայտելիս և լուծումներ առաջադրելիս ցուցաբերել նախաձեռնողականություն և ստեղծագործական մոտեցում:

III Ուսումնական պրակտիկայի տեղը բակալավրի կրթական ծրագրի կառուցվածքում

Ուսումնական պրակտիկան ենթադրում է հետագա մասնագիտական գործունեության հետ կապված որոշակի տեսակի աշխատանքների կատարում և ուղղված է գործնական հմտությունների ձևավորմանը, ամրապնդմանը և զարգացմանը, ինչպես նաև մասնագիտական գործունեության փորձի ձեռքբերմանը մասնագիտական գործունեության ոլորտներում, որոնք ձեռք են բերվել մասնագիտական պրակտիկայի ընթացքում:

«Իրավագիտություն» կրթական ծրագրի ուսումնական պլանով արտադրական պրակտիկայի համար նախատեսված է 3 կրեդիտ (2 շաբաթ): Ուսանողների ուսումնական պրակտիկայի անցկացվում է մասնագիտացված կազմակերպություններում:

Պրակտիկայի մեկնարկից առաջ ուսանողները պետք է ծանոթանան պրակտիկայի նպատակներին և խնդիրներին, ինչպես նաև ստանան անհրաժեշտ ուսումնամեթոդական փաստաթղթեր: Պրակտիկայի մեկնարկից անմիջապես առաջ պրակտիկայի համակարգողը խորհրդատվություն է անցկացնում դրա անցկացման կարգի վերաբերյալ:

IV Ուսումնական պրակտիկայի անցկացման վայրը Պրակտիկայի արդյունքների հիմանվրա ատեստավորման ձև

Ուսումնական պրակտիկան իրականացվում է այն կազմակերպություններում, որոնց գործունեության պրոֆիլը համապատասխանում է կրթական ծրագրի բովանդակությանը և

պահանջներին, որոնք ունեն որակյալ կադրեր:

Որպես ուսումնական պրակտիկայի Բազա սահմանված կազմակերպության հետ կնքվում է պայմանագիր Ռուս-Հայկական համալսարանի ուսանողների գործնական պատրաստության մասին՝ Հայ-Ռուսական համալսարանի ուսանողների գործնական պատրաստման կանոնակարգին համապատասխան (հաստատված է ՀՌՀ Գիտական Խորհրդի 2022 թվականի մայիսի 27-ի No. 658 որոշմամբ):

Ուսանողները, ովքեր համատեղում են ուսումը մասնագիտական աշխատանքային գործունեության հետ, իրավունք ունեն անցնել ուսումնական պրակտիկա աշխատանքային գործունեության վայրում, պայմանով, որ նրանց կողմից իրականացվող մասնագիտական գործունեությունը համապատասխանում է պրակտիկայի բովանդակության պահանջներին, կրթական ծրագրի ուղղվածությանը և թույլ է տալիս կատարել պրակտիկայի ղեկավարի անհատական առաջադրանքը:

Պրակտիկայի օրագրում պետք է արտացոլվեն պրակտիկայի ընթացքում ուսումնասիրված բոլոր հարցերը, ներկայացվեն անհատական առաջադրանքի թեմային համապատասխան կատարված աշխատանքները. կատարված աշխատանքի նկարագրությունը. վիճահարույց, բարդ իրավական հարցերի ներկայացում և դրանց լուծում:

Պրակտիկայի ավարտից հետո ուսանողը սահմանված ժամկետում պետք է համապատասխան ամբիոն հանձնի պրակտիկայի օրագիր, որը պարունակում է պրակտիկայի մասին հաշվետվություն և պրակտիկայի ղեկավարի բնութագիրը:

Պաշտպանությանը թույլատրվում են միանայն ուսանողները, ովքեր կատարել են պրակտիկայի ծրագիրը և օրագիրեն կազմել պահանջներին համապատասխան: Պրակտիկայի հաշվետվությունների պաշտպանությունն իրականացվում է համապատասխան ամբիոնում սահմանված ժամկետում:

Պրակտիկայի ծրագիրը չկատարած և զեկույցը պաշտպանելիս անբավարար գնահատական ստացած ուսանողները համարվում են ակադեմիական պարտք ունեցող: Հարգելի պատճառների առկայության դեպքում հնարավոր է անհատական կարգով հետաձգել պրակտիկայի և հաշվետվությունների պաշտպանության ժամկետները:

V Գործնականում կիրառվող կրթական, գիտահետազոտական և գիտաարտադրական տեխնոլոգիաներ

Ուսումնական պրակտիկա անցնելիս օգտագործվում են ավանդական գիտական տեխնոլոգիաներ, ինչպես նաև իրավագիտության մեջ գիտական և

գործնական հետազոտությունների անցկացման հատուկ մեթոդներ (ֆորմալ/ձևական իրավական, սոցիոլոգիական, վիճակագրական և այլն): Պրակտիկայի ընթացքում օգտագործվում են նաև "Arlis", " DATALEX, E-DRAFT տեղեկատու և իրավական համակարգերը և այլն:

VI Պրակտիկայի ուսումնամեթոդական ապահովում

Պրակտիկայի օրագիրը ուսանողի հաշվետվական փաստաթուղթն է պրակտիկայի ամբողջ ժամանակահատվածի համար: Օրագիրը պետք է պատշաճ կերպով կազմված լինի, ունենա նշումներ պրակտիկայի սկզբի և ավարտի մասին կազմակերպության կողմից պրակտիկայի ղեկավարի ստորագրությամբ և համապատասխան կազմակերպության (հաստատության) կնիքով:

Օրագրում գրանցվում են տեղեկություններ ուսանողի կատարած գործողությունների և առաջադրանքների, նրա ուսումնասիրած փաստաթղթերի, գիտական միջոցառումներին ուսանողի մասնակցության մասին:

Շաբաթական պրակտիկայի ղեկավարը համալսարանից և պրոֆիլային կազմակերպությունից ստուգում է ուսանողի օրագիրը և գիտելիքները և պրակտիկայի ավարտին կազմում է բնութագիր պրակտիկայի նկատմամբ վերաբերմունքի, աշխատանքային կարգապահության պահպանման, ձեռք բերված գիտելիքների, հմտությունների և կարողությունների վերաբերյալ: